

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ประเมินการปฏิบัติงานผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในภาคตะวันตก
ชื่อนักศึกษา	นางสาวบุศลิน ช่างสลัก
สาขาวิชา	การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง
ภาควิชา	การศึกษานอกโรงเรียน
ปีการศึกษา	2540

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน จากการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน โดยมุ่งศึกษาลักษณะของโครงการในด้าน ปัจจัยป้อน ขั้นตอนการดำเนินงาน และผลของโครงการด้านคุณลักษณะและความสามารถในการพัฒนาของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน วิธีการศึกษาได้ใช้การประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบชิป (CIPP Model) รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) และแนวคิดการประเมินตามรูปแบบจำลองสนับสนุน (Countenance Model) เพื่อกำหนดเป็นแนวทางเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบความคิดการประเมิน ได้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) และวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อการประเมินทั้งหมด 616 คน จำแนกเป็น ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน 99 คน พัฒนาการจังหวัด 4 คน พัฒนาการอำเภอ 18 คน พัฒนาการ 99 คน กำนัน 99 คน และคณะกรรมการหมู่บ้าน 297 คน ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบทดสอบและการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านปัจจัยป้อนของโครงการ

1.1 เจ้าหน้าที่ในโครงการ มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามโครงการ ในระดับปานกลาง และมีการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนทั้ง 6 ขั้นตอน ตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดไว้ทุกประการ

1.2 ในด้านทรัพยากรในการดำเนินงานตามโครงการ เจ้าหน้าที่และผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนเห็นว่า ยังอยู่ในระดับไม่เพียงพอ

2. ด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ

2.1 การคัดเลือกผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

เจ้าหน้าที่เห็นว่าตนเองมีการปฏิบัติงานด้านกระบวนการคัดเลือกผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับความเห็นขององค์กรท้องถิ่นที่เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 การให้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่และผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน มีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่มีการใช้วิธีการให้ความรู้ในการดำเนินงานและการเพิ่มทักษะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และระดับมาก ตามลำดับ

3. ด้านผลผลิตของโครงการ

3.1 คุณลักษณะผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับการคัดเลือก

เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80 ขึ้นไป) ได้ดำเนินการคัดเลือกโดยพิจารณาคุณสมบัติของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อย่างเคร่งครัด เจ้าหน้าที่และองค์กรท้องถิ่นมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ที่ได้รับการคัดเลือก มีคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก

3.2 ความพึงพอใจในงานอาสาพัฒนาชุมชน

ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน มีความพึงพอใจในงาน และองค์กรท้องถิ่น มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก

3.3 ความสามารถในการปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่ เห็นว่าผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน พบว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมาก

3.4 การปฏิบัติตนในการทำงานในชุมชน

เจ้าหน้าที่และองค์กรท้องถิ่น มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับคัดเลือก มีการปฏิบัติตนในด้านคุณสมบัติส่วนตัวและด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามจุดมุ่งหมายของโครงการพัฒนาผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก

3.5 ผลที่เกิดจากการดำเนินงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

เจ้าหน้าที่และองค์กรท้องถิ่น เห็นว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนมีการจัดเก็บข้อมูล จปฐ กชช 2 ค. และข้อมูลแหล่งน้ำ ครบถ้วนถูกต้องทั้ง 3 ด้าน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ได้มีการจัดทำอยู่ในขั้นสำเร็จเป็นปัจจุบัน ส่งเสริมชาวบ้านให้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และมีการให้การศึกษาแก่ชุมชนโดยผ่านกลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี และเงินทุนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก องค์กรท้องถิ่น มีความเห็นว่า ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนที่ได้รับคัดเลือก มีส่วนทำให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากทั้งด้านข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ